

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ЛИСТ
25.11.2019 № 10575/8.4.3/32-19

Щодо порядку державної реєстрації сімейних фермерських господарств

На адресу Міністерства юстиції України надходять численні звернення з проханням надати роз'яснення щодо порядку державної реєстрації сімейних фермерських господарств, у зв'язку з чим повідомляємо таке.

Правові, економічні та соціальні засади створення та діяльності фермерських господарств визначені [Законом України](#) "Про фермерське господарство" (далі - Закон).

Відповідно до [статті 1](#) Закону фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до Закону.

Фермерське господарство підлягає державній реєстрації як юридична особа або фізична особа - підприємець.

Фермерське господарство діє на основі установчого документа (для юридичної особи - статуту, для господарства без статусу юридичної особи - договору (декларації) про створення фермерського господарства). В установчому документі зазначаються найменування господарства, його місцезнаходження, адреса, предмет і мета діяльності, порядок формування майна (складеного капіталу), органи управління, порядок прийняття ними рішень, порядок вступу до господарства та виходу з нього та інші положення, що не суперечать законодавству України.

Фермерське господарство без статусу юридичної особи організовується на основі діяльності фізичної особи - підприємця і має статус сімейного фермерського господарства, за умови використання праці членів такого господарства, якими є виключно фізична особа - підприємець та члени її сім'ї відповідно до [статті 3](#) Сімейного кодексу України. Особливості створення та

діяльності сімейного фермерського господарства без набуття статусу юридичної особи регулюються положеннями [статті 8¹](#) цього Закону.

Згідно з [частиною першою](#) статті 8¹ Закону сімейне фермерське господарство без статусу юридичної особи організовується фізичною особою самостійно або спільно з членами її сім'ї на підставі договору (декларації) про створення сімейного фермерського господарства.

Договір про створення сімейного фермерського господарства укладається членами однієї сім'ї в письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню ([частина друга](#) статті 8¹ Закону). Такий договір повинен містити умови, визначені [частиною п'ятою](#) зазначеної статті Закону.

[Типова форма договору \(декларації\) про створення сімейного фермерського господарства](#) затверджена наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 05 квітня 2019 року № 177, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 квітня 2019 року за № 438/33409.

Згідно з [частиною третьою](#) статті 8¹ Закону головою сімейного фермерського господарства без статусу юридичної особи є член сім'ї, визначений договором (декларацією) про створення сімейного фермерського господарства, який реєструється як фізична особа - підприємець.

Після укладання (складання) договору (декларації) про створення сімейного фермерського господарства голова сімейного фермерського господарства має зареєструватися як фізична особа - підприємець або зареєструвати зміни до відомостей про фізичну особу - підприємця в порядку, встановленому законом.

Водночас, дія [Закону України](#) "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань" (далі - Закон про реєстрацію) поширюється на державну реєстрацію всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, їхньої символіки (у випадках, передбачених законом), громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб - підприємців.

[Пунктом 7](#) частини першої статті 1 Закону про реєстрацію визначено, що Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (далі - Єдиний державний реєстр) - це єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи.

[Частиною четвертою](#) статті 9 Закону про реєстрацію визначено перелік відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі про фізичну особу - підприємця. Так, в Єдиному державному реєстрі містяться, зокрема, відомості щодо створення фізичною особою - підприємцем сімейного фермерського господарства.

Слід зазначити, що діюче програмне забезпечення Єдиного державного реєстру створене до набрання чинності Законом. У зв'язку з цим, в ньому наразі відсутнє відповідне поле для внесення відомостей щодо створення фізичною особою - підприємцем сімейного фермерського господарства. Зазначені відомості можуть відображатись у Єдиному державному реєстрі лише в сканованих електронних копіях документів, які надавались для проведення державної реєстрації.

За даними технічного адміністратора Єдиного державного реєстру державного підприємства "Національні інформаційні системи" технічна можливість внесення відомостей щодо створення фізичною особою - підприємцем сімейного фермерського господарства з'явиться після впровадження оновленого програмного забезпечення Єдиного державного реєстру.

Водночас, частинами першою та третьою статті 18 Закону про реєстрацію визначено, що одним з документів, які подаються для державної реєстрації фізичної особи підприємцем, а також для державної реєстрації змін до відомостей про фізичну особу - підприємця, що містяться в Єдиному державному реєстрі, є договір (декларація) про створення сімейного фермерського господарства.

До впровадження оновленого програмного забезпечення Єдиного державного реєстру декларація (договір) про створення сімейного фермерського господарства підлягає обов'язковому скануванню до пакета документів, наданих для проведення державної реєстрації, та долучається до документів розділу "Інше".

Інформацію про створення фізичною особою - підприємцем сімейного фермерського господарства необхідно вносити до Єдиного державного реєстру у поле "Вебсторінка" блоку "Інформація про зв'язок" (текстове поле, апаратно обмежено 200-ми символами) в одному з таких форматів:

1. Для сімейних фермерських господарств (далі - СФГ), створених на підставі договору про створення фермерського господарства **<Створено СФГ, підстава - Договір, посвідчено нотаріусом (ШБ), дата та № >**.

Під "датою та №" слід розуміти дату та №, за яким нотаріальна дія зареєстрована у реєстрі для реєстрації нотаріальних дій.

2. Для СФГ, створених на підставі декларації про створення фермерського господарства **<Створено СФГ, підстава - Декларація, дата та № (у разі наявності)>**.

У разі якщо фізичною особою - підприємцем виявлено бажання, щоб в Єдиному державному реєстрі поряд з інформацією про створення сімейного фермерського господарства містились відомості про вебсторінку в інтернеті, таку інформацію необхідно вносити через розділовий знак <;>.

наприклад: <www.sfg.com.ua; Створено СФГ, підстава - Декларація, дата та № (у разі наявності)>.

Слід зазначити, що внесення інформації про створення фізичною особою - підприємцем СФГ, у відповідності до вказаних вище методів, передбачено в програмному забезпеченні Єдиного державного реєстру на таких реєстраційних діях:

- державна реєстрація фізичної особи підприємцем;
- державна реєстрація змін до відомостей про фізичну особу - підприємця (при обранні чекбоксу "Зміна додаткової інформації").

Важливо звернути увагу на те, що для вилучення відомостей про створення СФГ, які будуть внесені зазначеним вище методом до Єдиного державного реєстру, необхідно очистити поле "Вебсторінка" від таких даних.

Оптимальний розмір поля "Вебсторінка" блоку "Інформація про зв'язок" до 100 символів, тому не рекомендується розширювати перелік інформації, яка вноситься до даного поля.

Також повідомляємо, що технічним адміністратором Єдиного державного реєстру проведено перемовини з представниками Державної податкової служби України (далі - ДПС), в ході яких було досягнуто попередніх домовленостей про доопрацювання інформаційної системи ДПС для можливості оброблення відомостей про створення фізичною особою - підприємцем СФГ, внесених державним реєстратором у зазначеному вище форматі та переданих у відповідності до існуючого інформаційного взаємообміну.

Просимо зазначену інформацію **терміново** довести до відома суб'єктів державної реєстрації, нотаріусів та провести відповідну роз'яснювальну роботу.

Перший заступник Міністра	Є. Горовець
----------------------------------	--------------------